

İsmail Cem SOYKAN

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı
Araştırma Görevlisi

Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR.....	XIX
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

TÜZEL KİŞİLERDE ORGAN KAVRAMI VE ANONİM ORTAKLIĞIN ORGANLARI

I. TÜZEL KİŞİLERDE ORGAN KAVRAMI, İŞLEVİ, TÜRLERİ VE TANIMI.....	5
A. İŞLEVİ.....	5
B. TÜRLERİ.....	5
C. TANIMI.....	8
II. ORGANIN TESPİTİNDE BAŞVURULACAK KİSTASLAR VE OLGU ORGAN	9
A. GENEL OLARAK	9
B. ŞEKLİ KİSTAS.....	9
1. Zorunlu Organ.....	9
2. İhtiyari Organ.....	10
3. Mahkeme veya Resmî Makam Kararıyla Atanan Organ	11
C. MADDİ KİSTAS VE OLGU ORGAN	13

III. TÜZEL KİŞİYLE ORGAN ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	16
IV. ANONİM ORTAKLIĞIN ORGANLARI.....	19
A. ANONİM ORTAKLIĞIN ZORUNLU ORGANLARI.....	19
1. Yönetim Kurulu.....	21
a. Yönetim Kurulunun Organ Niteliği	21
b. Yönetim Kurulu Üyeleriyle Ortaklık Arasındaki İlişki.....	21
c. Yönetim Kurulu Üyesi Sıfatının Kazanılması.....	23
(1) Genel Kurul Tarafından Seçilme.....	23
(2) Kuruluşta Esas Sözleşme ile Atanma.....	23
(3) Yönetim Kurulunun Açılan Üyelikleri Doldurması .	23
(4) Kamu Tüzel Kişilerinin Üye Ataması	24
d. Yönetim Kurulu Üyesi Seçilme Ehliyeti.....	25
(1) Gerçek Kişi Olmak.....	25
(2) Pay Sahipliği	27
(3) Tam Ehliyet.....	31
(4) KomY’de Aranılan Nitelikler	32
(5) Esas Sözleşmeyle Aranabilecek Nitelikler	33
e. Yönetim Kurulu Üye Sayısı.....	34
f. Yönetim Kurulu Üyelerinin Görev Süresi.....	38
g. Yönetim Kurulu Üyelerinin Görevlerinin Sona Ermesi	39
2. Denetçiler.....	42
a. Denetçilerin Organ Niteliği.....	42
b. Denetçilerle Ortaklık Arasındaki İlişki	43
c. Denetçi Sıfatının Kazanılması	44
(1) Genel Kurul Tarafından Seçilme.....	44
(2) Kuruluşta Esas Sözleşme ile Atanma.....	44
(3) Denetçilerin Açılan Üyeliği Doldurması ve Mahkemece Atanma.....	44
(4) Kamu Tüzel Kişilerinin Denetçi Ataması	45

d. Denetçi Seçilme Ehliyeti	45
(1) Pay Sahipliği	45
(2) Vatandaşlık.....	46
(3) Gerçek Kişi Olmak.....	47
(4) KomY’de Aranılan Nitelikler	49
(5) Esas Sözleşmeyle Aranabilecek Nitelikler	49
(6) Denetçi Seçilme Engelleri.....	50
e. Denetçi Sayısı	52
f. Denetçilerin Görev Süresi	54
g. Denetçilik Görevinin Sona Ermesi	55
3. Genel Kurul	55
B. ANONİM ORTAKLIĞIN İHTİYARİ ORGANLARI	57
1. Anonim Ortaklıkta İhtiyari Organ Oluşturulması.....	57
2. İhtiyari Organın Yokluğunun Ortaklığın Feshine Neden Olup Olmayacağına Değerlendirilmesi	59

İkinci Bölüm

ANONİM ORTAKLIKTA ORGAN YOKLUĞU KAVRAMI VE ÖZEL GÖRÜNÜMLERİ

I. ANONİM ORTAKLIKTA ORGAN YOKLUĞU KAVRAMI.....	63
A. GENEL OLARAK	63
B. ORGAN YOKLUĞUNUN ANLAMINI.....	63
1. Organın Mevcut Olmaması	63
2. Şeklen Mevcut Olan Organın Faaliyette Bulunmaması	64
a. Organ Yokluğunu Organın Şeklen Mevcut Olmamasına İnhisar Ettiren Görüş	65
b. Organ Yokluğunu Geniş Yorumlayan Görüş.....	67
c. Görüşümüz	71
II. ORGAN YOKLUĞUNUN ÖZEL GÖRÜNÜMLERİ.....	76

A. GERÇEK ANLAMDA YOKLUK HÂLLERİNİN SINIRLANDIRILMASI.....	76
1. Organın Üye Sayısının Kanun veya Esas Sözleşmede Aranana ya da Genel Kurulun Seçim Kararında Belirlenen Sayının Altına Düşmesi	76
2. Organın Görev Süresinin Dolması.....	77
3. Organın Seçimine İlişkin Genel Kurul Kararının Yokluğunun veya Butlanının Tespiti yahut İptali.....	77
4. Organ Üyelerinin veya Paysahiplerinin Kuruluşta Esas Sözleşmede Gösterilmemesi.....	78
5. Genel Kurul Bakımından Ortaya Çıkan Bir Ara Sonuç.....	83
B. YÖNETİM KURULUNUN YOKLUĞU	84
1. Yönetim Kurulunun Gerçek Anlamda Yokluğu.....	84
a. Üyelik Açılması Nedeniyle Yönetim Kurulu Üye Sayısının Kanun, Esas Sözleşme veya Genel Kurul Kararında Belirlenen Sayının Altına Düşmesi	85
(1) Öğretideki Görüşler.....	85
(2) Görüşümüz	90
(3) Açılan Üyeliklerin Yönetim Kurulunca Doldurulması.....	100
i. TK m. 315/P'in Niteliği	100
ii. TK m. 315/P'in Uygulanması.....	104
iii. Yönetim Kurulunca Seçilebilecek Azami Üye Sayısı.....	113
b. Yönetim Kurulunun Kanun, Esas Sözleşme veya Genel Kurul Kararıyla Belirlenen Görev Süresinin Dolması.....	120
(1) Genel Olarak.....	120
(2) Öğretideki Görüşler.....	121
(3) Yargıtay Uygulaması.....	131
(4) Görüşümüz	141

c.	Yönetim Kurulunun Seçimine İlişkin Genel Kurul Kararının Yokluğunun veya Butlanın Tespiti yahut İptal Edilmesi	149
	(1) Genel Kurulun Seçim Kararının Yokluğunun veya Butlanının Tespiti.....	151
	(2) Genel Kurulun Seçim Kararının İptali ve Bir İptal Sebebi Olarak Seçilen Üyelerin Esas Sözleşmede Aranılan Sayı veya Nitelikte Olmamasının Organ Yokluğu ile İlişkisi	152
	(3) Mahkeme Kararının Kesinleşmesi.....	161
2.	Yönetim Kurulunun İşlevsizliği ve Kilitlenmesi.....	165
	a. Genel Olarak.....	165
	b. Yönetim Kurulunun Toplantıya Davet Edilmemesi Nedeniyle Toplanamaması.....	166
	(1) Yönetim Kurulu Toplantıya Davete Yetkili Kişiler .	166
	(2) Davetin Şekli.....	169
	(3) Davetin Zamanı	170
	(4) Yönetim Kurulunun Toplantıya Davet Edilmemesi Sebebiyle İşlevsiz Hale Gelmesinin Sonucu	171
c.	Toplantı ve Karar Yetersayılarının Oluşmaması.....	175
	(1) TK m. 330'a Göre Toplantı Yetersayısı.....	176
	i. Nitelikli Çoğunluk Görüşü.....	177
	ii. Mutlak Çoğunluk Görüşü	180
	iii. Yargıtay'ın Görüşü.....	185
	iv. Görüşümüz	186
	(2) Toplantı Yetersayısının Esas Sözleşme ile Düzenlenmesi.....	187
	i. Genel Olarak.....	187
	ii. Esas Sözleşme ile Toplantı Yetersayısının Ağırlaştırılması	187
	iii. Esas Sözleşme ile Toplantı Yetersayısının Hafifletilmesi	188

(3) Karar Yetersayısının Oluşmaması ve Oylarda Eşitlik Durumu	191
d. Yönetim Kurulunun İşlevsizliği ve Kilitlenmesi Açısından Bir Ara Sonuç.....	193
C. DENETÇİLERİN YOKLUĞU	195
1. Denetçilerin Gerçek Anlamda Yokluğu	195
a. Genel Olarak.....	195
b. Açılan Denetçiliklerin Doldurulması.....	196
(1) Diğer Denetçiler Tarafından Seçilme	196
(2) Mahkemece Atanma.....	204
2. Denetçilerin İşlevsizliği ve Kilitlenmesi	206
a. Genel Olarak.....	206
b. Denetim Organının İşlevsizlik ya da Kilitlenme Olasılığı.....	208
(1) Denetçilerin Çalışma Biçimi	208
(2) Görüşümüz	215
D. GENEL KURULUN YOKLUĞU	216
1. Genel Kurulun Gerçek Anlamda Yokluğu	216
a. Genel Olarak.....	216
b. Genel Kurulun Mevcut Olmamasının ve Bu Sebep Ortaklığın Feshinin Mümkün Olup Olmadığı.....	217
2. Genel Kurulun İşlevsizliği ve Kilitlenmesi	226
a. Genel Olarak.....	226
b. Genel Kurulun Toplantıya Davet Edilmemesi Sebebiyle Toplanamaması.....	229
(1) Genel Kurulu Toplantıya Davete Yetkili Organ ve Kişiler	229
(2) Davetin Şekli ve Zamanı.....	230
(3) Genel Kurulun Toplantıya Davet Edilmemesi Sebebiyle Toplanamaması ve Davet Merasimine Aykırı Olarak Gerçekleşen Toplantıların Fesih Sonucu Açısından Durumu.....	231

c. Genel Kurul Toplantı ve Karar Yetersayılarının Oluşmaması	236
(1) Genel Kurulun Toplantı Yetersayıları.....	237
(2) Genel Kurulun Toplantı Yetersayısının Esas Sözleşme ile Düzenlenmesi	241
i. Genel Olarak.....	241
ii. Esas Sözleşme ile Toplantı Yetersayısının Ağırlaştırılması	242
iii. Esas Sözleşme ile Toplantı Yetersayısının Hafifletilmesi	246
(3) Karar Yetersayısının Oluşmaması ve Oylarda Eşitlik Durumu	247
d. Genel Kurulun İşlevsizliği ve Kilitlenmesi Açısından Bir Ara Sonuç.....	252

Üçüncü Bölüm

ANONİM ORTAKLIĞIN ORGAN YOKLUĞU SEBEBİYLE FESHİ

I. GENEL OLARAK	255
II. FESİH DAVASININ TARAFLARI, DAVADA ORTAKLIĞIN TEMSİLİ, DAVANIN NİTELİĞİ, YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME.....	256
A. DAVANIN TARAFLARI VE DAVADA ORTAKLIĞIN TEMSİLİ.....	256
1. Davanın Tarafları	256
2. Davada Ortaklığın Temsili.....	258
B. DAVANIN NİTELİĞİ.....	262
C. YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME	263
III. DAVA SÜRECİNDE ALINABİLECEK TEDBİRLER VE ÖZELLİKLE ORTAKLIĞA KAYYIM ATANMASI	264

1. Dava Sürecinde Alınabilecek Tedbirler.....	264
2. Ortaklığa Kayyım Atanması.....	265
a. Genel Olarak.....	265
b. Yönetim Kurulunun Yokluğu	265
c. Ortaklığın Yönetiminin Başka Bir Yoldan Sağlanamaması.....	267
d. Ortaklığa Kayyım Atanmasında Görevli Mahkeme.....	271
e. Yalnızca Ortaklığa Kayyım Atanması Talebinin Fesih Talebini de İçerip İçermeyeceği Sorunu	276
f. Fesih Davası Kapsamında Atanan Kayyımın Yetkileri.....	278
IV. FESHE KARAR VERİLEBİLMESİ İÇİN GEREKLİ ŞARTLAR	281
1. Genel Olarak.....	281
2. Organ Yokluğunun Tespit Edilmesi.....	281
a. Organ Yokluğunun Sürekli Olması	282
b. İşlevsizlik veya Kilitlenme Bakımından Tamlık Şartı.....	295
3. Ortaklığa Mahkemece Süre Verilmesi	300
4. Mahkemece Verilen Süre İçerisinde Organ Yokluğunun Giderilememesi.....	306

Dördüncü Bölüm

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU DÜZENLEMELERİNİN ORGAN YOKLUĞU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

I. GENEL OLARAK	311
II. YTK'YA GÖRE ANONİM ORTAKLIĞIN ZORUNLU ORGANLARI VE YTK'DA DENETÇİNİN ANONİM ORTAKLIĞIN BİR ORGANI OLUP OLMADIĞI SORUNU.....	312

III. YTK m. 531 KARŞISINDA FESİH SONUCU BAKIMINDAN ORGAN YOKLUĞUNUN HAKLI SEBEPTEN AYRILMASI.....	319
A. TK'DAKİ DURUM	319
B. YTK m. 531 VE ORGAN YOKLUĞU İLİŞKİSİ.....	320
SONUÇ	331
KAYNAKÇA	341